

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 174. szám.

Péntek, július 31.

Az új Törökország és Bosznia.

— július 31.

Az új Törökország helyzete, amelyet az alkotmány visszaállítása teremtett, igen sok problémát vetett a világ érdeklődése elé.

E problémák közül Törökországhoz, nevezetesen a Balkánhoz való kapcsolatok folytán több minket is közlő érdekel.

Első sorban érdekel pedig Bosznia, amely azért is aktuális, mert most van harmincesztendő évfordulója a bosnyák okkupációnak.

Némelyek feszegetik is már ezt a kérdést és azt jósolják, hogy csak most lesz igazán bonyolult a Balkán-kérdés. Mert a török alkotmányt nyilvánvalóan ki fogják terjeszteni azokra a tartományokra is, amelyek csupán a török szuverénitása laza kapcsolata révén tartoznak az ottomán birodalomhoz, a valóságban azonban vagy függetlenek, mint Bulgária, vagy más hatalom adminisztrációja alatt állanak, mint Bosznia-Hercegovina. A szultán ennél fogva fel fogja szólítani képviselő-küldésre a tartományokat, hihetőleg Bosznia-Hercegovinát is. Ebből pedig okvetlenül zavarok és bonyodalmak támadnak. Mert Magyarország és Ausztria a berlini szerződés alapján okkupálta a két tartományt és ebben a szerződésben egyetlen pont sincsen, amely arról rendelkezne, hogy Magyarország és Ausztria meghatalmazása csak addig az időpontig érvényes, amíg Törökország alkotmányt kap. Viszont valószínű, hogy az alkotmányos Törökország az idegen államok gyámkodását sértőnek és feleslegesnek fogja tartani és követelni fogja, hogy bízzák csak az ő gondjaira a tartományait. Ha nem tudott rendet tartani az önkény-uralom idején, most, hogy

alkotmánya van, nem szorult az idegen támogatásra.

Lehetséges, hogy csakugyan ilyen formára alakul ki a bosnyák-kérdés. Lehetséges, de éppenséggel nem bizonyos. Sokkal valószínűbb, hogy csak azoknak látszik megfejthetetlennek ez a probléma, akik csupán szórakozásból cserkésznek a diplomácia berkeiben. A hivatott diplomácia talán nem is tekinti ezt oly nagy problémának, vagy talán már meg is oldotta.

Bizonyítékaink nincsenek erre a feltevésre, de valószínűségi okot látunk elegendő. Azt mondják, — és ez hihető — hogy a török szultán a magyar-osztrák diplomácia tanácsára adott alkotmányt a török nemzetnek. Ha ez nem igaz, akkor csak sajnálni lehet, hogy diplomáciánk az angol és orosz befolyás túltengésének a csökkenésére még ezt sem tette meg, hogy még ezt a magától kinálkozó lehetőséget sem látta meg és a magunk érdekéből ki nem aknáta. Valószínű azonban, hogy a diplomáciánk igenis nagyon jól tudta, hogy a török birodalmat a belső elvérzéstől és a szétmarcangoltatástól csak az alkotmány mentheti meg. És az is valószínű, hogy erről a véleményről tudomást szereztek a Yildiz-kioszkban is.

Az alkotmány kihirdetése tehát nem lephette meg a magyar és osztrák diplomáciát és az ő részére nem teremthetett olyan helyzetet, amely problematikus jellegűnek mondható. A magyar és osztrák diplomácia bizonyára abba a kérdés-komplexumba, amely ilyen nagy horderejű változások előtt rendezést követel, fölvetve a bosnyák-kérdést is, amely szintén vár megoldást.

Hogy milyen formájú ez a megoldás, hát ezt még nem tudhatja a nyilvánosság. Csak egy dolog bizonyos, az tudnillik,

hogy a magyar és osztrák birodalom meg tudja és meg fogja védeni az érdekeit minden körülmények és minden változások között.

Ennek az érdeknek a megvédése nem vezethet újabb bonyodalmakra. Az okkupációt súlyos tehernek vállaltuk harminc év előtt. A területszerzés gondolata sem akkor nem izgatta a két ország népét, sem most nem izgatja. Nekünk csak egy érdekünk volt, hogy a szomszédban rend legyen. Mi tőlünk megcsinálhatta volna akárki. Az európai nagyhatalmak azonban a magyar és osztrák birodalmakat szemelte ki mandatáriusai gyanánt. A megbízatást el kellett vállalni és viselni kellett azóta a rendesinálás tenger költségeit is.

Már most akárhogy alakulnak is a török állapotok, annyi bizonyos, hogy kár fájdatni a fejünket a bosnyák-kérdés miatt. Mert ha elfogadjuk is azt a feltevést, hogy az alkotmányos Törökország nem tűri tovább az okkupált tartományokban az idegen adminisztrációt, azt a feltevést már nem fogadhatjuk el, hogy ezt merőben a szuverénitása jogán követelné, anélkül, hogy a harminc esztendő háztartás gondjairól és költségeiről kárpótolni akarna minket. Amint Törökország a saját igazgatás alá veszi Boszniát, Bosznia-Hercegovina adminisztrációjára költött kiadásaink nyomában az esedékessé vált adósság természetét nyerik. És ezt az adósságot ki kell fizetni és ez az alkotmányos Törökországon könnyebben behajtható, mint az ezelőtt való Törökországon. Pénzben fizetik-e vissza, vagy egyenértékű engedményekben, az talán mellékes. Ezer módja és ezer lehetősége van a rekompenzációnak és nincs okunk attól félni, hogy a sok közül éppen a legrosszabbat választja a mi diplomáciánk.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Egyszerű történet.

— ... Igen, uram, mindenünkkel Istennek tartozunk. Nekem mindent, mindent ez a Biblia adott.

— Ugyan! — hitetlenül rázom a fejem — nos, mondja el akkor.

— Egy nagynénéről maradt rám, aki protestáns embernek volt a felesége és öreg korára mániája lett, hogy lefekvés előtt mindig elolvasott egy-két oldalt belőle. Ezzel az örökséggel eleinte nem igen törődtem; csak annyit láttam rajta, hogy egyetlen értékes darabja könyvtáramnak, — mert volt egynéhány tombolán nyert könyvem. Ki olvas vidéken? Hanem a régi-sége érdekelt és egy szép alkonyon azon vettem észre magam, hogy Jákob történetét olvasom. Ó-francia nyelvezete nagyon tetszett. Két hét múlva Kain és Abel vonult el szemem előtt, maj Ádám és Éva kiűzetése. Visszafelé haladtam benne, de ez tetszett nekem. Lassanként szokássá vált, később szükségletté. Délutánonként, különösen vasárnap, kinyitottam az ablakom s a nyugvó napfénytől biborszínű fák társaságában olvastam régi bibliámat. — Hígyje el, uram, nem rossz pajtás ez a fiatal embernek.

A folyó nem messze folyt házamtól és egy kanyargó ösvény vezetett hozzá, mely rendszeren üres volt; még vasárnap is, mert a városiak jobban szerették sétautnak a másik oldalt. Egy vasárnap, amikor bibliámat olvasgatva ültem ablakom alatt, csengő hang szólalt meg melletttem.

— A hidhoz vezet ez az ösvény, uram?

Felillantottam. Ki ez? Ráchel, aki a Jákob felesége lett, vagy Lia, vagy talán Ruth, a szép moabita? Gyönyörű, nagy, árnyékos szeme, hajlott orra és ragyogó, göndör haja; inkább szép volt, mint csinos és egy kis vakmerő önbizalom ömlött el rajta, amely azonban nem volt kellemtelen.

— Kisasszony . . . — szóltam fölemelkedve.

Amint kezem levettem a könyvről, a szél zajosan forgatta lapjait.

Szép szemeit a földre fordította; a meglepetés futó mosolyát vettem észre arcán, majd rám nézett és tekintetében ott rejtőzött kelet minden titokzatos gyönyörűsége. Igen, Lia ez, ha nem Ráchel, vagy a felséges Ruth. Bizonyos, hogy arcomon nem azt találta, amit keresett, mert elpirult, elfordult és a könyvre mutatva kérdezte:

— Ön ezt olvassa?

— Ez az egyetlen kedves könyvem, — feleltem neki.

Erőtlen hang kiáltott rám:

— Mikori?

Megrettenve szemléltem a felém közelítő hatalmas fehérszakállu aggot, — ilyenek lehettek a patriarchák. Mohón nézegette könyvem, majd mutogatta leányának és hosszú vitakozás indult meg köztük, amiből csak egy szót értettem, mert sokszor elmondták: incunabulum. Azt megértettem, hogy az öreg szerint könyvem nem az; a lány figyelmesen, komolyan és gyöngéden hallgatta. Végre rám nézett és én ismét elmerültem mélységes pillantásában; ismét elpirult.

— Ej no, — mondta az öreg, — adok érte száz frankot; annyit talán megér, ugye Suzanne?

Nem felelt, de én megszólaltam:

— Bocsásson meg, uram, nem eladó kedves emlékem.

Nem mondott le könnyen.

— Adok érte háromszázat.

Nem, uram, ez a biblia nekem nagyon kedves barátom és ha eladnám, úgy érezném, hogy a lelkemből adtam el egy darabot. De örülni fogok, ha önnek adhatom. Könyvem lelke önnel lesz és ez az egyetlen, ami megvigasztalhat távollétéért.

Az öreg hitetlenül nézett rám, lánya pedig, akit még mindig Liának neveztem, bár tudtam a nevét, könnyedén elpirult és elfordította tekintetét.

— De hisz ez bolondság! — kiáltott végre az öreg.

És láttam, hogy szobámat nézegeti, szegényes szobámat, amely olyan volt, mint egy munkásé; aztán engem nézett végig.

Ujra megszólaltam:

— Most már nagyon nagy fájdalmat okozna, ha visszautasítaná egy szegény ember ajándékát.

Sokkal jobban megindult, mint hittem volna; később megtudtam, hogy szenvedélyesen szerette a régi bibliákat, de nem úgy, mint az elvakult és kicsinyes bibliofilek, nemcsak a kötésük és a nyomásuk érdekelte, ő a szellemüket szerette.

Könyvemet még mindig a kezében tartotta, forgatta előre, hátra.

— Tudja ön, hogy ha én ezt az utat egyszer elhagyom, sohasem lát többé?

— Aki nem ismeri a belső elégtétel érzését, az nem tölti vasárnapjait Ábrahám, Mózes, vagy Salamon király társaságában, — válaszoltam neki.

Feleletem nagyon meglepte; a könyvet hóna alá vette és rövid köszönettel eltávozott az ösvényen a part felé. Lia gondolkozva lépkedett mellette. Vajjon örökre?

Nem volt meg többé bibliám, de mikor a szemem behunytam, a fiatal lány csodálatos szép arca állott előttem. Amit lelkem elvesztett, visszanyerte a szívem.

Eltelt egy év. Az ismeretlenek eltűnte után, akik előttem mindig regényes alakok voltak, szenvedélyes tanulási vágy fogott el. Minden egyéb kötelességemet elhanyagoltam és sokra is haladtam.

De bibliát nem vettem. Ugy érezném, hogy egy új könyv kiölné azokat a gyönyörűséges emlékeket, amelyeket a gazelle-szemű kis Liáról

A hitelében megerősített Törökország felé való ipari és kereskedelmi gravitálás gazdasági vállalkozásnak semmiesetre se volna jelentéktelenebb, mint a — bosnyák okkupáció, amely lényegében szintén csak gazdasági vállalkozás volt.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/4 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

— **Miniszteri biztos.** A m. kir. földmívelési miniszter Sierbán János m. kir. jószágigazgatót a torontálerzsébetlakai belvizlecsapoló társulatnál viselt miniszteri biztosi megbízatása alól saját kérelmére fölmentvén, a társulat ügyeinek vezetésére miniszteri biztосként dr. Milloss Aurél nagybecskereki kincstári ügyészt küldte ki.

— **Uj anyakönyi kerületek.** Mint a vármegye alispánja közli, Magyarszentmikály és Jankahíd községek a magyarszentmikályi körjegyzőség beszüntetésével ezentul külön önálló anyakönyi kerületet képeznek.

— **A főispán automobil-utja.** Botka Béla főispán, mint értesültünk, automobil-körútjában hazafelé jövet, ma Bécsbe érkezett. Innen a főispán valószínűleg hétfőn indul tovább, úgy, hogy augusztus 4-én vagy 5-én érkezik haza Nagybecskerekre.

— **Áthelyezések.** Az állami erdőigazgatóság Fülöp Béla főerdészt Stájerlakról — Dognácskára, Danescu Sándor erdészt Ferencfalváról Stájerlakra, Damaerg Antalt Oravicáról — Ferencfalvára és Tamás Gyulát Dognácskáról Resicára helyezte át.

— **Halálozás.** Temesvárról vesszük a gyász-hírt, hogy Mucsalov Simon németi nagybirtokos tegnap délelőtt tizenegy órakor, rövid betegség után, 67 éves korában meghalt. A megboldogult néhány héttel ezelőtt birtokán leestett egy kocsirol és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Azóta folyton betegeskedett és ma megváltotta a halál földi kínjaitól. Halálát özvegye, született Popovics Miléva és fia Mucsalov Iván, nagybecskereki földbirtokos, nemkülönbben kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután volt Temesváron, a Belváros, Jenőherceg-téren levő Makry-féle házból élénk részvét mellett.

— **A nagybecskereki tüzoltó-testület új parancsnokai.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a sajnálatos incidensről, amelynek

örizgettem. Elmult a tél, eljött a tavasz és a nyár; én dolgoztam, tanultam, kissé lesóványodtam, emésztett a szerelem és a reménytelenség.

Beköszöntött a szeptember és sárgulni kezdtek a falevelek; az ősz buskomolysága már elterült a vidéken. A levegő még meleg volt. Nyitott ablaknál, mint a mult évben, most is asztalom fölött görnyedtem. Arra; gondoltam, hogy éppen ez a találkozás napja: a szívem fájt; sóhajtottam. Egyszerre árnyék esett könyvemre. Nem mertem a szemem fölemelni. Csak ennyit mondtam:

— Oh Lia, én kis Liám!

— De kit nevez ön Liának? — szólalt meg egy jókedvűen csengő hang.

A fiatal zsidóleány volt. Elsápadt ő is és megsoványodott. A szeme, a Kelet titokteljes gyönyörűségeit rejtő szép szeme, még mindig olyan volt és én jól láttam remegni tiszta tükrét, amint belenéztem.

— Miért jött vissza? . . . Sokkal jobb volna, ha nem kellene viszontlátnom.

— De hát miért?

— Mert eddig örök áldozat tüze égett a szívemben és mostantól kezdve elviselhetetlen lesz rám az élet.

A tiszta szemérem bibora még egyszer elöntötte a sápadt, édes arcot.

— Mit akar ezzel mondani? — suttogta maga elé.

— Oh, Suzanne, oh, Lia, vagy Rachel, Lábán leánya, milyen próbát nem vennék magamra, hogy önt bírassam?

Apjához fordult, aki éppen akkor közeledett és ezt suttogta:

— Apám, nem a bibliáról kérdezősködi.

És annyira meg volt zavarodva, hogy arcát a nagy, fehér szakállba takarta. A patriárcha magához ölelte és ezt mondta:

— Aki őt birni fogja, az ég legtisztább galambja lesz azé.

S igazat mondott.

I. H. Rosny.

következtében Kühn János eddigi tüzoltó-parancsnok lemondott az állásáról. Dr. Perics Zoltán polgármester, mint a tüzoltó-testület elnöke elfogadta a lemondást és nyomban megbizta Klaszki Domokost azzal, hogy további intézkedésig vegye át a parancsnoklást, egyben parancsnoki, választmányi és rendkívüli közgyűlést hívott össze. A parancsnoki ülés tegnap délelőtt volt, amelyen tudomásul vették a változást. Délután 5 órakor tartották meg a választmányi ülést, amelyen az elnök polgármester bejelentette Kühn lemondását, elmondván annak történetét. A választmány úgy a lemondást, valamint a polgármester intézkedéseit is tudomásul vette, majd sajnálatát fejezte ki a parancsnok távozása felett, akinek hosszú évekig tartó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a választmány, annak a reményének adva kifejezést, hogy bár Kühn lemondott a parancsnoki tisztségről, de azért tovább is tagja fog lenni az önkéntes tüzoltó-testületnek. Ezután Steyer István eddigi alparancsnok jelentette be lemondását, azzal indokolván meg azt, hogy sem a szükséges előképzettséggel nem rendelkezik, de az ideje sem engedi meg neki, hogy ennek a tisztségnek pontosan megfeleljen. A választmány Steyer leköszönését is tudomásul vette s a parancsnoki állásra egyhangulag Strosz Béla városi főjegyzőt, alparancsnoknak pedig szintén egyhangulag Krzepakka Jenőt jelölte. A délután 6 órakor megtartott rendkívüli közgyűlés a választmány javaslatait egyhangulag elfogadta s így a testület válsága remélhetőleg megoldást nyert.

— **Vasut Módostól Htebeig.** Mint lapunknak jelentik, ugyanazon vállalkozók, akik a nagy-kikinda—tordai szárnyvonatra nézve az előmunkálati engedélyt már megkapták, hajlandók Módostól kiindulva, Istvánföldön át, Szerb és Magyaritteleig egy rendes távnyomatu szárnyvonalat építeni, illetve becsatolni. Az építési költség körülbelül 350.000 korona lenne, ebből esne minimális számítás szerint: Szerbittele 180.000 korona, Magyarittele 50.000 és Istvánföldre 120.000. A községek igyekezni is fognak e kínálkozó alkalmat most fölhasználni, hogy eddigi elszigeteltségükből kikerüljenek s a tárgyalások a vasut ügyében lagközelebb megindulnak.

— **Nyilvános köszönet.** Kadelburger Eleonora urnó elhunyna alkalmával koszorúmegváltás címén Kadelburger Mihály (Budapest), Kadelburger Lipót és Kellő Mór urak következő adományokat tettek a nőgyógyász, a chevra-kadisa, a Maskil-el-dol és jótékonyági egyesületnek 15—15 koronát, összesen 60 kor., mely nemes adományért köszönetet mondanak az egyesület elnökei.

— **Egy vasuti tiszt tragédiája.** A napokban megirtuk, hogy Prépostffy István máv. ellenőr, forgalmi főnök-helyettes a máv. igazgatósága saját kívánságára Budapestre helyezte át s mult hétfőn hivatalát át is adta. Prépostffy helyére a máv. szegedi üzletvezetője Szauter János máv. ellenőrt, torontálszécsányi állomásfőnököt helyezte be. Szauter új állomásának elfoglalása előtt betegeskedése miatt már előzőleg szabadságot kapott s a mult héten üdülésre hazulról elutazott. Utazása közben Kaposvárról oly súlyos idegbaj lepte meg, hogy utazását nem folytathatta, sőt a kórházba kellett magát felvételni. Mint a kórházi orvosok mondják, Szauter állapota oly súlyos, hogy alig van kilátás arra, hogy felépüljön, így Prépostffy állása újból üresedésben van. Az érdemes vasuti tisztviselő szomorú sorsa széles körben élénk részvételt kelt.

— **Jubiláló jegyző-egylet.** Lugosról írják: Tegnap tartotta Krassó-Szörény vármegye jegyző-egylete a város háza termében Buha Sándor elnöklele alatt ülését, hogy megállapítsa a teendőket a 25 éves jubileumra. Megállapodás jött létre arra nézve, hogy a jubileumi ünnepély augusztus 20-án megtartassék.

— **A vadászévad.** A holnapi nappal ismét megkezdődik a vadászati évad, amelyet már nagyban várnak a vadászemberek. A nagybecskereki főszolgabírói hivatalban már számosan kértek is új vadászjegyeket, hogy akadálytalanul hódolhassanak a vadászatnak. Hir szerint az idei vadállomány mindenütt nagyon kedvező s így a vadászoknak elég vad jut puskájuk csöve elé.

— **Szultánból — király.** A dohányos emberek bizonyára érdekelné fogja az a hir, hogy a Szultán nevet viselő szivarkák nemsokára kimaradnak a forgalomból. A dohányjövődékek igazgatósága ugyanis e szivarkákat ezentul Király szivarka elnevezéssel bocsátja utnak ugyanazon árban s éppen olyan csomagolással.

— **Fiu az apja ellen.** Lukácsfalváról jelentik, hogy Valkó István ottani 18 éves legény e hó 27-én valami miatt összeveszett az édesapjával s azt négy helyen súlyosan megsebesítette. A brutális legényt átadták a nagybecskereki királyi ügyészségnek.

— **A veszett kutya áldozata.** Veszett kutya harapása folytán borzalmas halállal halt meg tegnap egy idevaló szerb asszony. Mintegy két hónappal ezelőtt történt ugyanis, hogy Czveity Drága Báthori-utca 875. számú házában lakó asszonyt láncon tartott kutyája etetés közben megharapta. A kutya látszólag ugyan nem volt gyanús, de az asszony férje azért mégis agyonütötte és elásta, az asszonyhoz pedig egy itteni orvost hivatott, akinek elmondotta, hogy és mint harapta meg a kutya az asszonyt. Az orvos, az asszony férjének állítása szerint, valami kenőcsöt rendelt s a megharapott asszony ezzel kezelte is magát. Az esetről később tudomást szerzett dr. Kuszing János orvos, aki alaposan megvizsgálta Czveityné és veszettségét konstatait rajta. A szerencsétlen asszonyon ekkor már nem lehetett segíteni és Czveityné még az éjjel borzasztó kínok között meg is halt. Kuszing dr. az esetet nyomban feljelentette a rendőrségen, amely most szigorú vizsgálatot indított meg az iránt, hogy kit terhel az a végzetes mulasztás, amelynek a szerencsétlen asszony áldozatul esett.

— **Elevenen eltemetve.** Mint Kiszomborról jelentik, Rónay Jenő birtokán építő gazdasági vasut földhányási munkálatai közben két munkás szerencsétlenül járt. A Holtmarosból hordtak a munkások a vágyókra földet, miközben a csatorna egy alácsúszott részén a föld beszakadt s maga alá temetett két munkást. Az egyik Kohajda Mihály 16 éves, a másik Ragályi Illés 50 éves. Nagy erővel sikerült őket kiásni a föld alól, de mindketten oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy aligha maradnak életben.

— **Amateur-fényképészek!** Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kéz apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— **Véres boszu.** Véres boszu híret vesszük Kistorák községből. Tripont Vince ottani legény ugyanis ellenségeskedést folytatott Janku Vince kistoráki földmívelővel, akin boszut akart állani. E hó 26-án azután ráesett ellenségére s egy nála levő fegyverrel reá is lőtt és súlyosan megsebesítette Jankut. A csendőrség Tripont elfogta s mivel ez nem tagadta tettét, átadták a királyi ügyészségnek.

Irodalom.

* **Petőfi Könyvtár.** A Petőfi Könyvtár egy új kötettel szaporodott. Az új kötet Petőfi-adomákat tartalmaz, melyeket Baróti Lajos gyűjtött össze. Ott látjuk felesillanni szellemének első nyomait; diákcsínyjei megújulnak előttünk; kibontakoznak férfui erényei: bátorsága, becsületessége, jó szíve; látjuk katonáskodásának nyomosságát, humorát és dicsőséget; a színészek bohém derűjét, szerelmeit, a nagy márciusi napokat, képviselőjelöltséget, Bemmelle együtt töltött napjait — itt él, cselekszik, beszél, ír, harcol előttünk Petőfi e lapokon, vele járunk 1849-ig, a segesvári csatát megelőző napig. Jókai, Vadnai, Mezei, Kenyérvízi, Telegi gróf, Degré, Prielle Kornélia, Szinnyey József s egy sereg kegyeletes Petőfi-kutató feljegyzéseit mind felhasználta Baróti, csak hogy az adomákból minél színesebb areképét domboríthassa ki a nagy költőnek. A könyv a Petőfi Könyvtár izléses köntösében, Jankó János és Mühlbeck Károly rajzaival s finoman stilizált tulipános cimboritékkal, Kunossy, Szilágyi és Társa kiadásában jelent meg; ára 1 kor. 20 fillér.

* **A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-mű folyóirat ép most megjelent 362-ik füzeté uja a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, mint I. Illéssy Gyula, kedvelt dalszerzőnek két hangulatos magyar nótáját: 1. „Hej mikor még kedves rózsám szeretél.” 2. „Kancsót a kezembe...” (bordal). II. Heidelberg Albert bájos „Gavotte”-ját zongorára. III. Komáromy Ödön hazafias „Dobóinduló”-ját, magyar dalszöveggel. Elismert tény, hogy annyi zene-művet, s a legjobb hazai s külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zene-műfolyóiratnak: mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, fél évi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s s egy 50 zeneoldal terjedelmű albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a Husvéti és Karácsonyi zenealbumokat is teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések az e számmal megin-

duló 1908. évi július—decemberi félévre a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 22. intézendeők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök az angol király ischli látogatása előtt, valószínűleg augusztus 10-én Ischbe utazik a királyhoz. A miniszterelnök különben most nagyon el van foglalva, mert az új adótörvényen s a szeszadó-törvény végrehajtásához szükséges rendeleteken dolgozik. A miniszterelnök sok dolga miatt egyelőre nem is fogad senkit.

Az angol király Ischben.

Budapest, július 31. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsi jelentés szerint már végleg megállapított dolog, hogy az angol király aug. 12-én királyunk meglátogatására Ischbe utazik s ott egy napot tölt. Edward király kíséretében lesz az angol külügyi hivatal államtitkára Hardinge Károly. Az uralkodók találkozásánál jelen lesz azonkívül Aehrenthal báró közös külügyminiszter, a két állam nagykövete Mensdorf gróf és Sir Goschen.

Az augusztusi minisztertanács.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az augusztus negyedik minisztertanácsra igen sok anyag gyűlt össze. A minisztertanács az ügyek elintézésével nem is készülhet el egy nap alatt s azt mondják, hogy a kabinet tagjai legalább is három napig fognak tanácskozni.

A patriárka-választás.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Karlócziáról sürgönyzik: A szerb kongresszusi radikális párt ma este újabb értekezletet tart, amelyen véglegesen megállapodnak a patriárka-jelöltre nézve. A patriárka-választás holnap délelőtt 10 órakor lesz.

Hírek a fuzióról.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben most állandó beszéd tárgyát képezi a fuzió kérdése. Legújabbán arról beszélnek, hogy amennyiben nem sikerülne a fuzió a függetlenségi és az alkotmány-párt között, akkor az alkotmány-párt összeköttetésbe lépne Tisza István gróffal s az általa alapított társaskörrel. Hozzájuk csatlakozna azután Bánffy Dezső báró is az új párttal. Természetes, hogy mindezeket csak olyan nyári beszélgetéseknek lehet venni, amelyet csak úgy híradsékképpen említhetni meg.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délben meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, akivel szintén a fuzióról tanácskozott. Azt mondják, ez a tanácskozás igen fontos volt.

Justh Gyula és a választói jog.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nyári politikusok körében azt emlegetik, hogy Justh Gyulának súlyos aggodalmai vannak a választói jog reformjával szemben. Ugy mondják, ha az aggodalmakat nem sikerül eloszlatni, akkor a képviselőházban elnökválság lesz s már emlegetik is Justh utódját, aki e híresztelések szerint Holló Lajos lenne.

Apponyi Albert gróf Budapesten.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf kultuszminiszter Budapestre érkezett, hogy előkészítse a katolikus autonómiairól szóló törvényjavaslatot, amelylyel az augusztus 4-iki minisztertanács fog foglalkozni.

Beszámoló.

Zombolya, jul. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Várnay Imre, a nagykomlói kerület országgyűlési képviselője ma kezdte meg beszámoló körutját. Ma Nagykomlóson tartotta meg beszámolóját s holnap folytatja a kerület többi községeiben.

A törökországi események.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szalonikiból jelentik, egy bécsi lap tudósító ott beszélgetést folytatott Enver bey örnagygyal, az új török mozgalom egyik vezérével. Az örnagy kijelentette, hogy programjukat most a képviselőválasztás alkalmával a nép közé viszik, hogy minél nagyobb erősséget nyerjenek. Ami a keresztény lakosság helyzetét illeti, arra nézve azt mondta a bey, hogy a török alkotmányos élet a keresztény és a mohamedán lakosság között való testvéries egyetértésen alapszik. Az európai reformtörökvésekre nézve odanyilatkozott, hogy nekik még az európai reformerekkel hosszabb ideig együtt kell dolgozni, azonban természetes, hogy törekvésük odairányul, hogy megmutassák Európának, hogy a törökök abban a helyzetben vannak, hogy önmaguk tudják a reformokat végrehajtani és így minden külföldi beavatkozás teljesen felesleges.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb konstantinápolyi jelentések szerint Törökországban a nyugalom kezd visszatérni. A nép izgalma mindenfelé csöndesedik s előreláthatólag a helyzet néhány hét alatt a rendes kerékvágásba tér vissza. A legutóbbi napon csak Syriában voltak zavargások, aminek leginkább az az oka, hogy a közigazgatásnak nincs rendes feje.

A cár és a norvég király találkozása.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, udvari körökből eredő hírek szerint augusztus végén, vagy szeptember elején Revalban a cár találkozni fog a norvég királlyal.

Hajóhadunk Fiumében.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az osztrák-magyar hajóhad tíz csatahajója, 12 torpedóhajója és 4 torpedónaszád tegnap Ziegler viceadmirális parancsnoklásával odaérkezett.

Elmebeteg színész.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Művészi körökből jelentik azt a hírt, hogy Császár Imre, a Nemzeti színház jeles művésze hirtelen megőrült. Császár Imrét már el is szállították Döbblinbe.

Operai kóristák mozgalma.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A m. kir. Operaház énekkarában most mozgalom indult meg, amely a kóristák helyzetének a javítására irányul. Az énekkar tagjai hir szerint elhatározták, hogy memorandumot nyújtanak be a kultuszminiszterhez s míg ezt a memorandumot érdemlegesen el nem intézik, addig nem jelennek meg sem a próbákön, sem az előadásokon.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 22 40 — — Rozs (októberre 1908.) . . . 18 86 — — Zab (októberre 1908.) . . . 16 54 — — Tengeri (augusztusra) . . . 14 60 — — Tengeri (új, októberre) . . . 15 38 — —

Mi a legjobban bevált, a bel- és külföld legelső tekintélyeitől és sok ezer orvosától ajánlott tápszere egészséges és belbajban szenvedő gyermekek és felnőttek részére; nagy tápértékű, elősegíti az izom és csontképződést, szabályozza az emésztést és a használatban olcsó. „A csecsemő” című tanúságos füzet ingyen kapható az elárúsító helyeken vagy E. Kufeké-nél, Wien III.

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi július hó 31-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	10 60 korona
kétszeres	"	7 50 "
rozs	"	8 — "
árpa	"	6 60 "
zab	"	7 10 "
kukorica	"	7 30 "
repce	"	15 50 "
széna I.	"	8 — "
" II.	"	7 — "
szalma I.	"	4 — "
" II.	"	3 — "
burgonya 1 klgr.	"	— 10 "
disznóhus I.	"	1 80 "
" II.	"	1 70 "
juhhus	"	1 04 "
sizr	"	1 68 "
marhahus I. 1 klgr.	"	1 46 "
" II.	"	1 36 "
borjúhus I.	"	1 80 "
" II.	"	1 90 "

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 49 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Panesova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

795/ 908. sz.

Oppova község előjáróságától.

Hirdetmény.

Az Oppova község vadászati területén gyakorolható

vadászati jog

a községi képviselőtestületnek 59/1908. sz. alatt hozott határozata értelmében folyó évi augusztus 26-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzött nyilvános árverésen folyó évi július hó 1-től számított 6 (hat) évre, vagyis 1914. évi június hó 30-áig 300 korona kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Bánatpénz fejében az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-a készpénzben leteendő.

A további részletesebb árverési feltételek a községi jegyzői irodában az árverés napjáig bármikor betekintheők.

Oppova, 1908. évi július hó 27.

Zsivkovics Bogdán,
h-jegyző.

Milovanov,
bíró.

Tudja

e már, hogy milyen páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit a legjobban szerkesztett magyar ujság: az EGYETÉRTÉS. Nem érdektelen, ha

meg

tudja, hogy az Egyetértés hetenként egy gyönyörűen illusztrált, magas irodalmi színvonalon álló ismeretterjesztő szépirodalmi lapot ad **ingyen** előfizetőinek, hol a

Magyarországon

és külföldön előforduló minden érdekes és nevezetes eseményt írásban és művészi kivitelű képekben örökíti meg. Az Egyetértés Vasárnapja című melléklet

minden

száma meglepetésszámba megy, gyönyörű technikai kiállítása, nagy gond és figyelemmel szerkesztett szépirodalmi tartalma minden magyar

ember

teljes megelégedését fogja kiérdemelni s ezen ujitást mindenki örömmel fogadja, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezen nagy kedvezmény dacára az előfizetési ár maradt a régi: 1/4 évre 7 korona. Tessék mutatványszámot kérni. Kiadóhivatal: Eötvös-u. 32.

575-3.3

ALMÁSY ÉS SZEPPESSY

könyv-, zenemű- és papírkereskedése NAGYBECSKEREK.
Telefon 22. Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.
Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.
Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.
Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.
Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.
Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.
Deák Ferencz: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.
„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.
Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.
Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősége.

229-x.32

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott :: udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.
(551-x.16)

Repce-eladás!

Van 130 mm. gyönyörű

repce-m eladó.

Idei termés. Bővebbet levélileg JOANOVITS MILUTIN,
birtokos, Csentán.
691-3.3

Mérlegképes könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

Nyomdász-tanuló

azonnal felvétetik.

Keresünk rögtöni belépésre egy kitűnő kereskedősegédet

rövid-, divat- és játékaru szakmába, ki nem katonaköteles, magyarul, németül, szerbül, esetleg oláhul is beszél. Ajánlatok lehetőleg rögtön, esetleg fotografiáival Benó Testvérek címére Nagybecskerekre küldendők.
696-3.1

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

Egy négy szoba, üvegezett folyosó és mellék-helyiségekből áll

NAGY LAKÁS

a Mária Terézia-utcában, közvetlen a Plank-kert mellett, november 1-ére

kiadó.

Cím a kiadóhivatalban megtudható.
691-3.1